

5283

ACC. N:R.

Landskap: *Småland*Upptecknat av: *Helge Cronberg*Härad: *Alta*Adress: *Stubbetorp, Braknäs*Socken: *Stenboga*Berättat av: *Karl O. H. Löfgren*Uppteckningsår: *1937*Född år *1884* i *Skirö förs. Jönköpings län*LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVUppteckningen rör *lötåsk.*

Skriv endast på denna sida!

7 sid.

5283
Bryta lön.

Den vanliga henvänningen var bryta lön. Ropning av lindlön till sin förkom.
Då gick den fattigare befolkningen och ropade lön, och lade det i stora tunnor tillsammans med kli av potatisrötter samt näsbor som ställes tillsammans. Vid ropning av lön hade man inget skydd av handen, ty korpare och statorskummar voro som barade i händerna och använde en uppsprättad säck att laga lövet i, och knöt de två hörnen om livet.
Bryta lön förkom i två perioder. Den första var i början av juli eller slutet av juni och den andra perioden var mellan hösten och rotfrakterna i början av sept. då lövet till och med började gulna. De gamla hade nog för sig att

L. 5283

det som bröts först var smaktigare men
men att det som bröts sist var kraftigare
och degnare. De äro med i lövbrotten både
de men det förelkom alltid en förklaring var
det var beläget. Om själus löskuitningen
sade man me lov. uttrammans
kallades lövbrott eller lövbrytning men
mest bröts lov. Utan bröt björk, lind
asp, axel och som samt undantagsvis
al samt sälg vilket ~~villat~~ ansågs
~~vasa~~ mycket och fint. Lövved kallade
man den ved som man fick vid
lövbrotten lövtimmer det timmer som
skickades till sägen. Obs! Dessa namn
äro endast det som man erhållit
vid lövbrott ty annars hetta det björk-
ved, björktimmer o. s. v. utan fälde

Skriv endast på denna sida!

2.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV.

35283

3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV.

Siad an buskar på såväl inågora
som utågora inågoras gårdsgård
men i i allt för avlägsna skogstrakter.
I ångan an halt tog man mycket löv
Ollan hade en egendomlig metod ty då
man råkade (fröjde) högg man bort
alla barrbuskar an lämnade rätt på
tunt med lövtiäd. Dessa blevo med
tiden mycket lövrika, an då brukade
man bryta mycket löv. Lövbrytning
förekom i samband med höskörden
men ibland hände att det hö som
hade blivit kvar på renar i dyfekt blev
inhostat på samma gång som den
renaste lövskörden. För det väste
ställdes det (lövskörden), mot träd
för att torka, men hängdes även upp

4. 5283

från trädets auktoritade glemas, och härdes
hem ganska tunt. För tont fiskdet
; vara ty då gick det ränder. Redskapet
vid lövskölden (Kastningen) kallades löv-
hack och var av två sorter. Den mest
använda var en ca 40 cm. lång järn
vars järn gick i samma riktning som
skaftet, men var böjd i spetsen. Den andra
mindre vanliga hade skaftet vinkelrätt
mot klingan och liknade en liten lie,
fast utan haggan. Den kallades
rätthack och krumhack men var
vanligt; vanligt. När man hade slitit
ut liarnas rå brukade man kapa av
desamma och använde dem till löv-
hackar. Oftast gjorde smiden detta
arbete, men ibland gjorde bönderna

Skriv endast på denna sida!

4.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV.

Letts arbete själva. Bönerna gjordes
 alltid krumbackar, men en sned kunde
 ju göra vilket han önskade. Hoi och
 på andra ställen förekom att man
 topphögg lindar med flera träd, eller
 sade även toppa, bara. Eller sade de var
 vid lövbrättet. men uttrycket att vara i
 lövskog är okänt. Både kvinnor och
 pojkar sne lov och männen fälde och
 band. Hade man råttack så böjde
 man grenen eller flera grenar och högg
 i "ryggen" på dem så ringde de av
 genom att de var så mjånda. Eller
 högg de från sig. eller krumbacken brukade
 man och grenen och delvis både skar
 och biot. Eller band ihop med lämpliga
 grenar av björk, men hanhände det gick

6. 5283

6.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV.

av sälz och pömm akra. En delsting
kvintuska kunde ättadkomms en 8-10
tjog kärvar, och räknades dessa alltid i
tjog. En 5-6 Tjog kärvar per fjä kan
nog beräknas för ätt i regel, men då
finns de även (hå / fjä) = ängstör samt
korrhalm i vilka de finns pilla. Om
kvintaren skulle släppas i hagen könde
man hem kärvarna och rotte dem på
ställen för att taska och rotte dem då mat
vaggarna. Såväl lövhänsjan som lövstaden
jockomms an ä det i räknet de vara
rä långt avlägsna från gårderna, men
kunde detta bero på att man räknade
retymmen eller att vägen i var farbar
annat än vintertid. Lövhänsjan föides
upp på ställen eller rännat då häst var

75283

7.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV.

ihoppshuset. Platsen upptogs sedan
av de på stubbändarna ställda kärvarna
Lökärvarna bars borta i händerna så
man på denna plats; hämjade eller
stäckade lövet. Arbetet användes till
utfodring av hästar men fick fingo
klara andra sorters löv. Sedan lövet
avåtits kallades det färri vilket
användes till att risa ätten med.
Riset hakades öven tillammans med
en- och gravis till ett stö under
prettaren!

Övartående är från ätten Stålhammars
gamla gods Falshult & Ekholmen i
Stenbergs socken av Östra härad.
Järnköping län.